

Användbara databaser med information om arter

I Bi-lagan nr 3 2012 kan du läsa artikeln "Databaser om arter" som beskriver hur man kan använda databasen GBIF. Här kommer fler tips på användbara databaser med information om arter!

Text: Ammie Berglund

ArtDatabanken (SLU)

www.slu.se/sv/centrumbildningar-och-projekt/artdatabanken

Härifrån hittar du vägen till flera olika databaser som ArtDatabanken ansvarar för. I startmenyn (övre raden) kan du gå vidare till Arter, Rödlistan, Artprojektet och Naturtyper. I undermenyerna kan du hitta fram till artbestämningsnycklar (interaktiva) och vägen in till databaserna där du kan söka vidare. Exempelvis kan du söka i Rödlistan eller i Artportalen och härifrån hittar man även till DynTaxa (se artikel om denna databas i Bi-lagan nr 3 2012). Under fliken "Våra data" finns en sammanställning av de olika databaserna.

GBIF

data.gbif.org/welcome.htm

The Data Portal of the Global Biodiversity Information Facility (GBIF). GBIF är en internationell organisation som arbetar för att göra världens data över biodiversitet/biologisk mångfald tillgänglig för alla i världen. Samordnar information från olika databaser och organisationer. Första gången man använder GBIF-databasen kan man behöva acceptera villkoren innan man kan komma igång med sökningar. På sidan data.gbif.org/tutorial/tutorial kan man få en guidad visning av hur man tar fram data för olika frågeställningar. Övningen som beskrivs i artikeln Databaser om arter i Bi-lagan nr 3 2012 använder denna databas. Språk: Engelska (man kan även välja spanska, polska, kinesiska, japanska).

EOL

eol.org

The Encyclopedia of Life (EOL). Projekt som startade 2007 med visionen att samla all tillgänglig information av planetens livsformer. Initiativ från flera olika amerikanska lärosäten (Harvard, Smithsonian institute, Missouri Botanical garden mfl). Många olika organisationer runt om i världen medverkar idag (se eol.org/about). För att få inblick i resurserna se eol.org/discover. Sök med latinskt namn på en art och få en sammanställning av både bilder, litteratur och beskrivningar samlat från olika källor i världen. Alla över 13 år kan registrera sig som medlemmar och bidra med material till EOL. Innehållet granskas av "curators" som kan vara forskare eller experter inom olika områden. Språk: Engelska.

PESI

www.eu-nomen.eu/portal/

Pan-European Species directory Infrastructure (PESI). Första heltäckande inventeringen av alla Europas arter. Använd gärna Dyntaxa först så du hittar den art du söker, klicka sedan på direktlänken till PESI via Dyntaxa. PESI visar europeiska utbredningskartor och Länkar till GBIF och till andra länkar! Språk: kan välja de flesta europeiska språken, däribland svenska (klicka på svensk flagga på startsidan).

iBOL

www.barcodeoflife.org/

The International Barcode of Life project (iBOL) samlar DNA-sekvensdata och metoder som behövs för att identifiera organismer snabbt och billigt. Artbestämning har ju hittills i regel skett utifrån egenskaper man kan se med ögat eller med mikroskop. Barcoding handlar om ett annat sätt att artbestämma: med hjälp av "DNA barcodes" (kan jämföras med "streckkoder" på varor i affären). DNA barcodes är kortare sekvenser av DNA från utvalda områden i arvsmassan som fungerar bra för att skilja arter inom en grupp från andra arter. För djur använder man oftast en 648 baspar lång sekvens i mitokondrie-DNA (cytochrome c oxidase 1 genen, "CO1"). För växter används istället två gener i kloroplast-DNA (matK och rbcL). Kan användas för att skaffa information om DNA barcoding. Språk: engelska.

Fauna Europaea

www.faunaeur.org/

Fauna Europaea finns som direktlänk från Dyn-taxa för alla djurarter. Ger både bra europeiska utbredningskartor och tydlig detaljerad taxonomi.

ADW

animaldiversity.ummz.umich.edu/

Animal Diversity web är en gratis online-resurs utvecklad av University of Michigan. En databas för information om djurens historia, utbredning, klassificering och bevarandestatus. Utförlig information om djurarternas ekologi. Länkar vidare till EOL. Via ADW kan man komma till något som heter "Quaardvark" via en liten anonym rad till höger ("Explore data @ quaardvark"). Quaardvark är ett verktyg för att skapa intressanta ekologiska och evolutionära frågeställningar som går att undersöka genom att söka i ADW-databasen. Direktadress till Quaardvark är animaldiversity.ummz.umich.edu/quaardvark/. Principen bygger på att man får två val: "Query" - du väljer vilken/vilka djurgrupper/djurarter du vill ta reda på något om och "Report" - du väljer vilken/vilka typer av information du vill ha fram information om. Språk: engelska.

Svenska LifeWatch

www.svenskalifewatch.se

Svenska LifeWatch. Europeiskt initiativ till samarbete mellan universitet, myndigheter och museer. Ska inte vara en jättedatabas utan ska

knyta ihop befintliga och nya databaser och få dem att kommunicera med varandra. Under uppbyggnad, de första delarna öppnar 2013.

ARKive

www.arkive.org/

Ett samarbete mellan framstående naturfilmare, fotografer och forskare samt olika organisationer har gett en inspirerande samling med information om livet på planeten. Riktad till skolor och allmänhet. Detaljerad information om många arters biologi, utbredning och ekologi. Här har man tagit fram undervisningsmaterial så som powerpoints, arbetsblad och uppgifter för olika åldrar (se menyn "Educate" på startsidan). Under fliken "Explore" ser man att här finns olika typer av resurser för många olika organismgrupper. Klickar man på "Fun" kan man hitta "10-bästa/värsta-listor" för olika egenskaper (doft/giftighet osv) som kan vara roligt att använda. Språk: engelska.

Den Virtuella Floran

linnaeus.nrm.se/flora/

Den Virtuella Floran av Arne och Anna-Lena Anderberg var ett av de första webprojekten som Naturhistoriska riksmuseet genomförde. Här kan man söka bland vilda kärlväxter i Sverige och få fram fotografier, utbredningskartor och beskrivningar av arterna.

The Tree of Life (ToL)

tolweb.org/tree/

The tree of Life projektet som startade 1995 lever vidare som ett samarbete mellan forskare och amatörbiologer från hela världen med syftet att belysa den framväxande bilden av det genetiska släktskapet mellan alla levande organismer. Här finns tusentals websidor med information om olika typer av organismer och deras evolutionära historia. Under fliken "learning" högst upp på sidan kan man hitta "guidade turer" och information om hur resursen kan användas.

Digiflora

www.digiflora.se/

Få hjälp med artbestämningen av växter med en interaktiv nyckel. Utvecklad av en grupp pensionerade ingenjörer med intresse för botanik. Läs mer om digiflora i artikel i svensk botanisk tidskrift (www.digiflora.se/seek/SBT-digiflora.pdf).

Naturforskaren

www.naturforskaren.se

En ny webresurs från Naturhistoriska riksmuseet med artinformation som skrivs av experter (forskare och duktiga amatörbiologer) med länkar till andra resurser på nätet. Sök med svenskt/latinskt namn efter växter, djur och svampar i Norden-Baltikum. I nuläget finns ett utförligt material inlagt om bland annat gräshoppor, sök på gräshoppa och se hur materialet presenteras. Även om det (ännu) inte finns egna texter och bilder för just de organismer du söker efter får du länkar till andra resurser. Utbredningskartorna skapas utifrån data från GBIF (Global Biodiversity Information Facility). Copyright-licenser från Creative Commons används genomgående: texterna är fritt tillgängliga om du anger källan. Media (bild/ljud/video) är för det mesta tillgängliga på samma villkor, men ibland kan användningen vara begränsad till icke-kommersiella ändamål. Naturforskaren.se utvecklas i EU-projektet BalticBiodiversity tillsammans med Finland och Estland under 2011-2013.